

Asia: VM037:00/2016

Hallituksen esitysluonnos eduskunnalle maakuntauudistuksen täytäntöönpanoa sekä valtion lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävien uudelleenorganisointia koskevaksi lainsäädännöksi

Kohta 1. Tässä voitte kommentoida maakunnalle nyt siirrettäviksi ehdotettavia tehtäviä tehtäväaloittain: kattavatko ehdotukset kaikki tehtäväalan tehtävät, jotka pitäisi siirtää? (1. MAKU II yleisperustelut luvut 2.3- 2.3.21)

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 1? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä kohtaan 2.

Kyllä (vastauskohdat aukeavat, jos tämä vaihtoehto valitaan)

Terveysturvajärjestelmä, tupakkavalvonta, elintarvikevalvonta sekä eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonta ja eläinlääkäripalvelut (HE 2.3.1)

Kommenttinne tehtäväalasta

Kyllä, ehdotus kattaa kaikki tehtäväalan tehtävät.

Maatalous ja maaseudun kehittäminen (HE 2.3.2)

Kommenttinne tehtäväalasta

-

Maataloustuotteiden markkinajärjestelyt, maatalouden tuotantopanosten turvallisuus, laatu ja käyttö sekä kasvinterveyden valvonta (HE 2.3.3)

Kommenttinne tehtäväalasta

-

Kalatalous ja vesitalous (HE 2.3.4)

Kommenttinne tehtäväalasta

-

Aluekehittämismääräysten eräät tehtävät (HE 2.3.5)

Kommentit tehtävälästä

-

Alueellisen lyhyen, pitkän ja keskipitkän aikavälin koulutustarpeiden ennakointi ja alueellisten koulutustavoitteiden valmistelu (HE 2.3.6)

Kommentit tehtävälästä

-

Maakunnan suunnittelu ja maakuntakaavoitus (HE 2.3.7)

Kommentit tehtävälästä

-

Kuntien alueiden käytön suunnittelun ja rakennustoimien järjestämisen edistäminen (HE 2.3.8)

Kommentit tehtävälästä

-

Luonnon monimuotoisuuden suojelun edistäminen ja kulttuuriympäristön hoito (HE 2.3.9)

Kommentit tehtävälästä

-

Maastoliikenneläin yleinen valvonta ja erityislupien myöntäminen liikuntarajoitteisille (HE 2.3.10)

Kommentit tehtävälästä

-

Vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyyn liittyvät valvontatehtävät (HE 2.3.11)

Kommentit tehtävälästä

-

Alueellisen liikuntaneuvoston asettaminen yhteistyössä muiden maakuntien kanssa sekä liikunnan edistäminen maakunnassa alueellisen liikuntaneuvoston toiminnan kautta sekä ulkoilureittitehtävät (HE 2.3.12)

Kommenttinne tehtävälästä

-

Vesihuollon edistäminen ja suunnittelu, vesivarojen käytön ja hoidon sekä turvariskien hallinnan tehtävät, alueelliset luonnonvaratehtävät ja huolehtiminen ympäristö-, vesihuolto- ja vesistötöiden toteuttamisesta (HE 2.3.13)

Kommenttinne tehtävälästä

-

Vesien ja merensuojelu, vesien ja merenhoidon järjestäminen ja toteuttaminen sekä merialuesuunnittelu (HE 2.3.14)

Kommenttinne tehtävälästä

-

Ympäristötiedon tuottaminen ja ympäristötietouden parantaminen (HE 2.3.15)

Kommenttinne tehtävälästä

-

Alueelliset romanasiaian neuvottelukuntia ja romanasioita koskevat tehtävät (HE 2.3.16)

Kommenttinne tehtävälästä

-

Yhteispalveluiden alueellinen järjestäminen ja kehittäminen (HE 2.3.17)

Kommenttinne tehtävälästä

-

Saariston liikenteen suunnittelu ja järjestäminen (HE 2.3.19)

Kommenttinne tehtävälästä

-

Maakunnan ja sen alueen kaikkien kuntien tekemällä sopimuksella maakunnan hoidettavaksi kunnissa siirretyt rakennusvalvonnan ja ympäristötoimen

järjestämisen tehtävät, joiden hoitamiseen kunnat ovat osoittaneet maakunnalle rahoituksen (HE 2.3.20)

Kommenttinne tehtäväalasta

-

Maakunnan muut tehtävät (HE 2.3.21)

Kommenttinne tehtäväalasta

-

Muut huomiot maakunnille siirtyvien tehtäväalojen osalta

Muut mahdolliset huomionne tehtäväaloista

-

Kohta 2. Tässä voitte kommentoida Valtion lupa- ja valvontavirastoa koskevaa lakiehdotusta (2. Laki Valtion lupa- ja valvontavirastosta), sen yksityiskohtaisia perusteluja sekä sitä koskevia yleisperusteluosuuksia: Muutos- ja korjausehdotuksia Valtion lupa- ja valvontavirastoa koskevaan lakiehdotukseen ja sen yksityiskohtaisiin perusteluihin sekä mahdolliset kommentit yleisperusteluihin

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 2? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä kohtaan 3.

Ei

Luku 1 Valtion lupa - ja valvontaviraston asema ja tehtävät (1-4 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 2 Valtion lupa- ja valvontaviraston organisaatio (5 §)

Kommenttinne tästä pykälästä

-

Luku 3 Valtion lupa- ja valvontaviraston johtaminen (6-9 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 4 Valtion lupa- ja valvontaviraston ohjaus (10-13 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 5 Sosiaali- ja terveysalan tehtävistä vastaavaa toimialaa koskevat erityissäännökset (14-19 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 6 Eräiden ympäristönsuojelu- ja vesiasioiden käsittely Valtion lupa- ja valvontavirastossa (20-23 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 7 Erinäiset säännökset (24-32 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Valtion lupa- ja valvontavirastoa koskevat yleisperustelut ja muut huomiot

Kommenttinne yleisperusteluista tai muut huomionne lakiehdotuksesta. (Pyydämme yksilöimään yleisperustelun osuuden, jota kommentoitte.)

-

Kohta 3 Tässä voitte kommentoida Ahvenanmaan valtionvirastosta annettua lakiehdotusta (3. Laki Ahvenanmaan valtionvirastosta), sen yksityiskohtaisia perusteluja sekä yleisperusteluosuuksia: Muutos- ja korjausehdotuksia Ahvenanmaan valtionvirastoa koskevaan lakiehdotukseen ja sen yksityiskohtaisiin perusteluihin sekä mahdolliset kommentit yleisperusteluihin

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 3? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä kohtaan 4.

Ei

Muutos- ja korjausehdotukset Ahvenanmaan valtionvirastoa koskevaan lakiehdotukseen ja sen yksityiskohtaisiin perusteluihin

Kommenttinne lakiehdotuksesta. (Pyydämme viittaamaan pykälään/pykäliin, joita kommentoitte.)

-

Ahvenanmaan valtionvirastoa koskevan lakiehdotuksen yleisperustelut ja muut huomiot

Kommenttinne yleisperusteluista tai muut huomionne lakiehdotuksesta. (Pyydämme yksilöimään yleisperustelun osuuden, jota kommentoitte.)

-

Kohta 4. Tässä voit kommentoida hallituksen esitykseen sisältyvää ehdotusta laiksi maakuntauudistuksen täytäntöönpanoa sekä valtion lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävien uudelleenorganisointia koskevan lainsäädännön voimaannpanosta (6. Voimaannpanolaki): Muutos- ja korjausehdotuksia voimaannpanolain pykäliin ja yksityiskohtaisiin perusteluihin.

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 4? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä kohtaan 5.

Ei

Luku 1 Yleiset säännökset (1-3 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 2 Tehtäviä ja toimivaltaa koskevat säännökset (4-7 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 3 Henkilöstöä koskevat säännökset (8-10 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 4 Omaisuusjärjestelyt (11-26 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 5 Erinäiset säännökset (27-34 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Kohta 5. Tässä voit kommentoida hallituksen esityksen sisältämiä muita 224 lakiehdotusta, joilla toteutetaan maakuntauudistuksen edellyttämät

tehtävänsiirrot maakunnille, Valtion lupa- ja valvontavirastolle ja muille virastoilla: Muutos- ja korjausehdotuksia esitysluonnoksen pykäliin (4. MAKU II lakiehdotukset) ja yksityiskohtaisiin perusteluihin (5. MAKU II yksityiskohtaiset perustelut).

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 5? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä kohtaan 6.

Kyllä (vastauskohdat aukeavat, jos tämä vaihtoehto valitaan)

Ulkoministeriö, 2 lakiehdotusta, luku 2.1 (lakiehdotukset 1-2)

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme viittaamaan lakiehdotuksen numeroon ja pykälään.)

-

Oikeusministeriö, 32 lakiehdotusta, luku 2.2 (lakiehdotukset 1-32)

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme viittaamaan lakiehdotuksen numeroon ja pykälään.)

-

Sisäministeriö, 6 lakiehdotusta, luku 1.1 (lakiehdotukset 1-3) ja luku 2.3 (lakiehdotukset 1-3)

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme viittaamaan lakiehdotuksen numeroon ja pykälään.)

-

Puolustusministeriö, 2 lakiehdotusta, luku 2.4 (lakiehdotukset 1-2)

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme viittaamaan lakiehdotuksen numeroon ja pykälään.)

-

Valtiovarainministeriö, 20 lakiehdotusta, luku 1.2 (lakiehdotukset 1-8) ja luku 2.5 (lakiehdotukset 1-12)

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme viittaamaan lakiehdotuksen numeroon ja pykälään.)

-

Opetus- ja kulttuuriministeriö, 14 lakiehdotusta, luku 2.6 (lakiehdotukset 1-14)

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme viittaamaan lakiehdotuksen numeroon ja pykälään.)

-

Maa- ja metsätalousministeriö, 72 lakiehdotusta, luku 1.3 (lakiehdotukset 1-72)

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme viittaamaan lakiehdotuksen numeroon ja pykälään.)

§ 44 Maakunta

Lakiluonnoksen mukaan maakunta huolehtii sivutuotelain mukaisista tehtävistä. Tehtäviä hoitava viranomainen eli maakunnan eläinlääkäri tulee mainita nykyainsäädännön mukaisesti suoraan sivutuotelain mukaisena viranomaisena, koska merkittävä osa sivutuotevalvonnan tehtävistä vaatii virkaeläinlääkäriä.

31 Laki eläinsuojelulain ja 39 laki eläintautilain muuttamisesta

§ 15 Eläinsuojelulaki

Lakiluonnoksen mukaan maakunnalla on oikeus periä talteenotetuista eläimistä eläimen omistajalta tai haltijalta korvauksen eläimen talteenotosta, hoidosta ja mahdollisesta lopettamisesta aiheutuneista kuluista. Momenttiin tulisi lisätä kirjaus, että yksityinen palvelutuottaja voi periä maksut sopimukseen perustuen suoraan eläimen omistajalta tai haltijalta. Maakunnat hoitanevat pääsääntöisesti talteenotettujen eläinten hoidon tekemällä sopimuksen lemmikkieläinten hoitoa tarjoavien yritysten kanssa. Tällöin olisi tarkoituksenmukaista, että mikäli maakunta on tehnyt asiassa sopimuksen yksityisen palveluntarjoajan kanssa, voisi palveluntarjoaja laskuttaa suoraan eläimen omistajaa tai haltijaa. Vastaava kirjaus on esitettyssä laissa eläinlääkäripalveluiksi, § 20.

§ 35 Eläinsuojelulaki ja § 85 Eläintautilaki

Ehdotuksessa eläinsuojelulain muuttamisesta valvoviksi viranomaisiksi määritellään maakunta, poliisi ja eläinsuojeluvalvoja. Poliisin ja eläinsuojeluvalvojan asiantuntijuuden taso sekä kelpoisuus on määritelty tarkasti, mutta maakunta on käsitteenä jätetty hyvin väljäksi. Maakunta on poliittinen elin ja eläinsuojeluvalvonnan tulee olla poliittisista ja taloudellisista intresseistä riippumatonta, eläimiä koskevaan asiantuntijuuteen perustuvaa. Eläinsuojeluvalvonta on vaativaa työtä, jolla puututaan ihmisten kotirauhaan, elämiseen ja elinkeinoon. Päättävällä viranomaisella on oltava tähän riittävä asiantuntijuus, myös eläinten omistajien oikeusturvan vuoksi. Viranomaisen on pystyttävä tekemään päätöksiä eläinten kärsimyksestä ja terveydellisistä olosuhteista myös tilanteissa, joissa näihin ei liity mitattavia parametreja. Viranomaisen on päätöstä tehdessä pystyttävä ottamaan vastuu päätöksestään myös tuomioistuimessa. Herää kysymys onko maakunta, poliittisena elimenä, pätevä päättämään kenellä on riittävä kelpoisuus eläinsuojeluviranomaisen työhön, mikäli sitä ei ole laissa tarkemmin määritetty?

Eläinsuojeluvalvonta sekä eläintautivalvonta kulkevat käsi kädessä. Näiden osa-alueiden valvonnan asiantuntijuus on varmistettava. Kenen vastuulla on ratkaista, milloin tarvitaan eläinlääkärin asiantuntemusta ja millä perusteella, jos valvova viranomainen ei ole eläinlääkäri?

Eläinlääkärien koulutus on erittäin monimuotoinen sisältäen opetusta eläinten fysiologiasta, sairauksista, käytöksestä ja lainsäädännöstä. Opinnoissa saadaan kattava perustieto tarttuvista eläintaudeista ja näiden merkityksestä myös ihmisille. Eläinlääketieteen opinnoissa paneudutaan myös lainsäädäntöön ja sen tulkitsemiseen. Siinä missä eläinlääkäri voisi epäillä tarttuvaa eläintautia, muun alan edustaja voisi väittää kyseessä olevan käytöshäiriö. Eläinlääkärin koulutus antaa parhaat valmiudet suorittaa eläinsuojelu- ja eläintautivalvontaa.

Suomessa on otettu käyttöön erityinen eläinsuojeluvalvontaan keskittynyt valvontaeläinlääkärijärjestelmä. Se on lisännyt eläinsuojeluvalvontakäyntejä ja yhdenmukaistanut valvontaa tässä maassa. Tätä järjestelmää ei saa purkaa, vaan sitä on kehitettävä edelleen. Maakunta poliittisena elimenä voi vaarantaa tämän yhdenmukaisuuden, mikäli valvojan määritelmää ei lakiehdotuksessa tarkenneta.

Lakiehdotuksiin on kirjattu maakunnan tehtäviksi järjestää myös päivystysaikainen eläinsuojelu- ja eläintautivalvonta kiireellisissä tapauksissa. Tämä voitaisiin toteuttaa myös maakuntien yhteistyönä. Tässä on huomioitava maantieteelliset seikat, päivystävä valvoja voi joutua lähtemään paikan päälle tarkastamaan tilannetta, mikäli lähdetään ylimaakunnallisiin yhteistyökuvioihin voivat matkat venyä erittäin pitkiksi. Päivystyksen järjestäminen aiheuttaa maakunnille myös kustannuksia joihin on varauduttava. Kysymys herää myös poliisin roolista, jos tällainen päivystys aloitetaan. Milloin on poliisin vastuulla mennä paikan päälle, milloin eläinlääkärin? Onko päivystävä viranomainen eläinlääkäri vai joku muu virkamies? Kenellä on päätäntävalta?

Toivomme että valvovien viranomaisten määritelmää tarkennetaan laissa ja varmistetaan riittävä asiantuntijuus myös eläinsuojelu- ja eläintautivalvonnan saralla.

32 Laki eläinten kuljetuksesta annetun lain muuttamisesta

25 § Maakunta

Luonnoksen mukaan maakunnan on järjestettävä eläinten kuljetusten valvontaan liittyvien kiireellisten tehtävien hoitaminen myös virka-ajan ulkopuolella. Eläinten kuljetusten valvonta on hoidettu nykyisin aluehallintovirastojen eläinlääkäreiden toimesta. Perustelujen mukaan päivystys voitaisiin yhdistää eläintauti- ja eläinsuojelulakiin liittyvään päivystykseen. Oletettavasti tehtäviä ovat esim. eläinkuljetusajoneuvoihin liittyvät liikenneonnettomuudet, joissa eläimiä on jouduttu lopettamaan tai järjestämään tilapäistä hoitoa. Näitä tehtäviä on kuitenkin harvoin ja niissä joudutaan jatkossakin toimimaan tapauskohtaista harkintaa käyttäen. Uusi velvoite eläinten kuljetuksen valvonnasta virka-ajan ulkopuolella tulee poistaa. Jos velvoite toteutetaan, tulee riittävään resurssien lisäämiseen ja rahoitukseen varautua.

37 Laki eläinlääkintähuoltolain muuttamisesta

Lakiesityksestä on poistettu nykyisen eläinlääkintähuoltolain 16 § (kunnaneläinlääkäri virka). Nykyistä vastaava pykälä tulee sisällyttää tulevaan lakiin eli maakunnassa tulee olla riittävä määrä virkaeläinlääkäreitä hoitamaan kyseessä olevan lain tehtäviä. Maakunnan eläinlääkäripalveluja tuottavien eläinlääkärien tulee olla virassa, jotta he voivat osallistua virkatehtävien, kuten kiireellisten eläintautipurkausten ja eläinsuojelutapausten hoitamiseen.

11 § Peruseläinlääkäripalvelut

Lakiluonnoksen mukaan maakunnan tarjotessa peruseläinlääkäripalvelua kilpailutilanteessa markkinoilla se voisi yhtiöittämisvelvollisuuden estämättä hoitaa tehtävää omana toimintanaan edellyttäen, että palvelusta peritään 21 §:ssä tarkoitettuja maksuja (ns. klinikkamaksut) ja ettei toimintaan sovelleta, mitä 22 §:ssä (ns. subventiot) säädetään. Ehdotettu toimintatapa on hyvä ja toivottava. Sillä varmistetaan eläinlääkäripalvelujen saatavuus koko Suomessa sekä varmistetaan osaltaan kattavan eläintauti- ja eläinsuojeluvalvonnan jatkuminen Suomessa.

On erittäin kannatettavaa, että laki hyväksyttäisiin ilman yhtiöittämisvelvoitetta. Laki ja lain perustelut tulisi pyrkiä kirjoittamaan niin, että maakunnan eläinlääkintäpalveluilta ei edellytettäisi myöskään ei-kiireisten eläinlääkäripalveluiden ei-hyötyeläimille osalta markkinaperusteista hinnoittelua. Markkinaperusteisuutta koskevaa osaa on vaikea erottaa kokonaisuudesta. Selkeiden kiireisten ja täysin kiireettömien hoitotoimenpiteiden väliin jää paljon toimenpiteitä joita on vaikea luokitella vain toiseen kategoriaan tai jotka joskus voivat olla kiireisiä ja joskus kiireettömiä. Jako hyöty- ja ei-hyötyeläinten välillä ei myöskään ole yksiselitteinen. Eläinlääketieteellisen hoidon antamisen näkökulmasta nykyiset määritelmät ovat on riittäviä. Kilpailuneutraliteettia samoilla kriteereillä arvioitaessa törmätään kuitenkin perustehtävän kannalta tarpeettoman jyrkkään luokittelutarpeeseen. Rajanveto tulkitaan eri tavalla julkisen eläinlääkintähuollon, yksityisen palveluntarjoajan ja asiakkaan näkökulmasta, jolloin tulkitsijasta riippuen julkisen palvelun kustannusperusteinen hinnoittelu on erittäin haastavaa tehdä kaikkia osapuolia tyydyttävällä tavalla kustannusten vielä vaihdellessa samankin maakunnan eri osien välillä.

Pykälän kolmannen momentin mukaan maakunnan ei tarvitse järjestää peruseläinlääkäripalveluja muita kotieläimiä kuin hyötyeläimiä varten siltä osin kuin palvelua on alueella muutoin saatavilla.

Tarkoitetaanko alueella maakuntaa vai jotain muuta aluetta?

55 Laki elintarvikelain muuttamisesta

23 ja 42 § Ensisaapumistoiminta

Luonnoksessa ehdotetaan ensisaapumisvalvontaa koskevan pykälän kumoamista. Muutos on tarpeellinen, koska nykyinen ensisaapumisvalvontajärjestelmä on hallinnollisesti raskas ja huonosti toimiva. Käytännön valvontaan liittyvien tehtävien kuten ensisaapumistoiminnan ilmoitusten käsittelyn, eräilmoitusten vastaanottamisen ja tarkastusten tulisi olla yhden viranomaisen vastuulla, jotta valvontaa voitaisiin tehdä riskiperusteisesti.

31 § Maakunta

Luonnoksen mukaan maakunnan on huolehdittava toimialueellaan elintarvikevalvonnasta siten kuin tässä laissa säädetään. Terveydensuojelulakiluonnoksen mukaan maakunnan terveydensuojeluun kuuluvista tehtävistä puolestaan huolehtii maakunnan määräämä lautakunta tai muu monijäseninen toimielin (maakunnan terveydensuojeluviranomainen). Maakuntavaltuusto voi antaa maakunnan terveydensuojeluviranomaiselle oikeuden siirtää toimivaltaansa edelleen alaiselleen viranhaltijalle tai jaostolle. Maakunnan terveydensuojeluviranomaisella ei kuitenkaan ole oikeutta siirtää 6 §:ssä tarkoitettua valvontasuunnitelman hyväksymistä koskevaa toimivaltaansa alaiselleen viranhaltijalle. Vastaava muotoilu pitäisi sisällyttää elintarvikelakiin. Elintarvike- ja terveydensuojelulain mukaisilla tehtävillä on paljon yhtymäkohtia ja ne on nykyisin hoidettu kunnissa samassa toimielimessä. Hallinnollisten käytäntöjen pitäisi olla tältä osin yhteneviä ja nykyinen tapa, jossa kunnan elintarvikevalvontaviranomainen on määritelty, on ollut toimiva. Elintarvikelain muutoksen jatkovalmistelussa olisi vielä hyvä kiinnittää huomiota siihen, että hallinnollisen pakon käyttämiseen liittyvästä toimivallasta olisi säädetty riittävän selkeästi.

Maakuntalakiehdotukseen sisältyvät yhteistoiminnan muodot ovat yhteinen toimielin, yhteinen virka ja sopimus viranomaistehtävien hoitamisesta. Viimeksi mainitussa maakunnalle tai sen viranomaiselle laissa säädetty tehtävä, jossa toimivaltaa voidaan siirtää viranhaltijalle, voidaan sopimuksella antaa virkavastuulla toisen maakunnan viranhaltijan hoidettavaksi.

Elintarvikelakimuutoksen jatkovalmistelussa olisi hyvä vielä selvittää, olisiko elintarvikelain mukainen tehtävä mahdollista antaa sopimuksella toisen maakunnan tehtäväksi ilman, että perustetaan yhteistä toimielintä ja siten, että sopimuksessa ei olisi tarpeen nimetä yksittäisiä viranhaltijoita tehtävää hoitamaan. Elintarvikevalvonnassa on useita erityisosaamista vaativia tehtäviä, joiden kohdalla maakuntien olisi tarkoituksenmukaista tehdä työnjakoa. Olisi hyvä, jos maakunnat voisivat sopia keskenään siitä, että yksi maakunta hoitaa jonkun tehtävän esimerkiksi kahden maakunnan alueella ilman yhteisen toimielimen perustamista.

43 § Lihantarkastus ja siihen liittyvä valvonta

Nykyinen järjestelmä, jossa lihentarkastuksesta myös pienteurastamoissa huolehtii Elintarviketurvallisuusvirasto, on osoittautunut osin epätarkoituksenmukaiseksi, minkä vuoksi lakimuutoksen jatkovalmistelussa olisi hyvä harkita lihentarkastuksen siirtämistä pienteurastamojen ja riistankäsittelylaitosten osalta maakunnan tehtäväksi. Käytännössä nykyisinkin suuressa osassa pienteurastamoja ja riistankäsittelylaitoksia lihentarkastuksesta ja laitoksen valvonnasta huolehtii sopimusperusteisesti kunnan tai yhteistoiminta-alueen viranhaltija. Tehtävän siirrolla maakunnalle vältettäisiin byrokraattiset ja epätarkoituksenmukaiset järjestelyt, joissa Elintarviketurvallisuusvirasto käyttäisi tehtäviensä hoitamiseen sopimuksen perusteella maakunnan

palveluksessa olevia viranhaltijoita. Lisäksi voitaisiin varmistua nykyistä paremmin siitä, että myös muusta elintarvikelain mukaisesta valvonnasta kuin lihentarkastuksesta näissä laitoksissa huolehditaan riittävästi. Maakunta voisi laitoksen valvonnassa käyttää joustavasti olemassa olevaa henkilökuntaansa.

§ 48 Valvontasuunnitelmat

Maakunnallisen valvontasuunnitelman hyväksymismenettely poikkeaa lakiehdotuksista terveydensuojelulain ja tupakkalain muuttamiseksi, joissa veloitetaan maakunta laatimaan ja hyväksymään valvontasuunnitelma. Hyväksymismenettelyn tulisi olla yhteneväinen kaikissa ympäristöterveydenhuollon kokonaisuutta ohjaavissa laeissa.

§ 63 Kiireelliset toimet

Pykälä esitetään kumottavaksi. Perusteluna todetaan, että kiireellisistä toimista säädetään maakuntalaissa. Maakunnan elintarvikevalvonnan tehtäviä tekevällä viranhaltijalle tulee edelleen selkeästi antaa valtuutus kiireellisissä tapauksissa ryhtyä hallinnollisiin pakkokeinoin elintarviketurvallisuuden takaamiseksi. Vastaava valtuutus kiireellisiin toimenpiteisiin on kirjattu esitykseen laiksi terveydensuojelulain muuttamiseksi § 51. Kirjaus tulisi olla molemmissa laeissa samalla tavalla.

Liikenne- ja viestintäministeriö, 8 lakiehdotusta, luku 1.4 (lakiehdotukset 1-8)

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme viittaamaan lakiehdotuksen numeroon ja pykälään.)

-

Työ- ja elinkeinoministeriö, 28 lakiehdotusta, luku 1.5 (lakiehdotukset 1-2) ja 2.8 (lakiehdotukset 1-26)

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme viittaamaan lakiehdotuksen numeroon ja pykälään.)

-

Sosiaali- ja terveysministeriö, 14 lakiehdotusta, luku 1.6 (lakiehdotukset 1-4) ja luku 2.9 (lakiehdotukset 1-10)

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme viittaamaan lakiehdotuksen numeroon ja pykälään.)

1 Laki lääkelain muuttamisesta

54 a-e § Nikotiinivalmisteet

Lääkelaisissa (54 a-e §) ei ole mainintaa valvontaa tekevän viranhaltijan pätevyydestä. Lääkelakia on tältä osin tarpeen tarkistaa vastaamaan esimerkiksi terveydensuojelu- ja elintarvikelakia.

2 Laki terveydensuojelulain muuttamisesta

6 § Maakunnan terveydensuojelutehtävät

Lakiehdotuksen 6 §:ssä todetaan, että ”valtion lupa- ja valvontavirasto nimeää ne Suomen satamat, joissa kunnan terveydensuojeluviranomaisen tulee tarkastaa alukset”. Ehdotuksessa lienee virhe ja se on syytä korjata tarkoittamaan maakunnan terveydensuojeluviranomaista.

7 § Maakunnan terveydensuojeluviranomainen

Valvontaviranomainen on määritelty eri laeissa eri tavoin. Esimerkiksi elintarvikelaissa (6 §) todetaan, että tässä laissa tarkoitetaan valvontaviranomaisella tämän lain mukaisista valvontatehtävistä huolehtivia valtion viranomaisia ja maakuntaa. Terveydensuojelulaissa (7 §) puolestaan todetaan, että maakunnan terveydensuojeluun kuuluvista tehtävistä huolehtii maakunnan määräämä lautakunta tai muu monijäseninen toimielin (maakunnan terveydensuojeluviranomainen). Viranomainen on määritellä kaikissa ympäristöterveydenhuoltoa koskeissa laeissa samalla tavoin.

Maakuntalakiehdotukseen sisältyvät yhteistoiminnan muodot ovat yhteinen toimielin, yhteinen virka ja sopimus viranomaistehtävien hoitamisesta. Viimeksi mainitussa maakunnalle tai sen viranomaiselle laissa säädetty tehtävä, jossa toimivaltaa voidaan siirtää viranhaltijalle, voidaan sopimuksella antaa virkavastuulla toisen maakunnan viranhaltijan hoidettavaksi. Terveydensuojelulakimuutoksen jatkovalmistelussa olisi hyvä vielä selvittää, olisiko terveydensuojelulain mukainen tehtävä mahdollista antaa sopimuksella toisen maakunnan tehtäväksi ilman, että perustetaan yhteistä toimielintä ja siten, että sopimuksessa ei olisi tarpeen nimetä yksittäisiä viranhaltijoita tehtävää hoitamaan. Terveydensuojeluvalvonnassa on joitakin erityisosaamista vaativia tehtäviä, joiden kohdalla maakuntien olisi tarkoituksenmukaista tehdä työnjakoa. Olisi hyvä, jos maakunnat voisivat sopia keskenään siitä, että yksi maakunta hoitaa jonkun tehtävän esimerkiksi kahden maakunnan alueella ilman yhteisen toimielimen perustamista tai yksittäisen viranhaltijan nimeämistä tehtävää hoitamaan.

3 Laki tupakkalain muuttamisesta

Viranhaltijan pätevyys

Tupakkalakiluonnoksessa ei ole mainintaa valvontaa tekevän viranhaltijan pätevyydestä. Tupakkalakia on tältä osin tarpeen tarkistaa vastaamaan esimerkiksi terveydensuojelu- ja elintarvikelakia.

91 § Tupakkalain valvontamaksut

Valvontamaksujen alentaminen ei ole tupakkalain tavoitteiden mukaista eikä tasapuolista toimijoita kohtaan, jotka ovat useissa kunnissa maksaneet vuonna 2017 myyntipistettä kohti 500 €. Valvontamaksujen alentaminen esitetyllä tavalla ei tue tavoitetta vähentää myyntipisteiden ja –paikkojen määrää. Pykälän mukainen määrittely ei ota huomioon tilannetta, jossa toimija on hakenut uuden tupakkalain mukaisen luvan tupakkatuotteiden tai nikotiininesteiden myyntiin, mutta ottaakin myöhemmin myyntiin molemmat tuoteryhmät. Tällöin toiminnan muutoksesta ei voitaisi periä maksua.

Ehdotuksessa todetaan, että jos lupa tai ilmoitus koskee määräaikaista toimintaa, maakunta perii toiminnan kestoon suhteutetun valvontamaksun. Määräaikainen myynti aiheuttaa viranomaiselle yleensä yhtä suuren työmäärän kuin koko vuoden myynti, joten tältä osin maksut tulee pitää nykyisen kaltaisina. Mikäli esitys jää lakitekstiin, tulee suhteutettu maksu määritellä.

Ehdotuksessa todetaan, että jos toistaiseksi voimassa oleva vähittäismyyntilupa myönnetään tai toistaiseksi jatkuvaa toimintaa koskeva tukkumyynti-ilmoitus tehdään kesken vuoden, maakunta ei peri valvontamaksua kyseiseltä vuodelta. Ensimmäisenä vuonna uuteen toimijaan saattaa kohdistua paljonkin valvontatoimenpiteitä, joten ensimmäisen vuoden maksuttomuus ei ole perusteltua. Monet myyntipaikat vaihtavat myös omistajaa/y-tunnusta usein ja tämä mahdollistaa valvontamaksun välttelemisen haettaessa uutta lupaa tammikuun alussa, joka sitten peruutetaan joulukuun lopulla.

Ympäristöministeriö, 26 lakiehdotusta, luku 1.7 (lakiehdotukset 1-8) ja luku 2.10 (lakiehdotukset 1-18)

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme viittaamaan lakiehdotuksen numeroon ja pykälään.)

-

Kohta 6. Tässä kohdassa voitte jättää muita lausunnoilla olevaa hallituksen esitystä koskevia uudistuksen täytäntöönpanoon liittyviä kommenttejanne, huomioitanne ja näkemyksiänne.

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 6? Pakollinen kysymys.

Ei

Ulkoministeriön hallinnonala

-

Oikeusministeriön hallinnonala

-

Sisäministeriön hallinnonala

-

Puolustusministeriön hallinnonala

-

Valtiovarainministeriön hallinnonala

-

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala

-

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala

-

Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala

-

Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala

-

Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala

-

Ympäristöministeriön hallinnonala

-

Hallinnonalariippumaton yleinen palaute täytäntöönpanoa koskeviin lakiehdotuksiin

-

Hiltunen Kirsi-Maarit
Eläinlääkärihygieenikkojen yhdistys ry